

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd Sprekend verleden

“Opdat zij allen één zijn”

Johannes 17:21a

Bekende woorden, die ook op kerkelijke vergaderingen nogal eens worden aangehaald. Wat is de betekenis van Jezus' woorden? Het zijn woorden uit een uiterst heilig en eerbiedig gebed van de Heere Jezus, bekend als het Hoge priesterlijk gebed. Inderdaad worden deze woorden nogal eens aangehaald, en we kunnen ons afvragen of het terecht is om met een beroep op deze woorden het samengaan van gemeenten van verschillende kerkverbanden te rechtvaardigen. Als wij eerst Johannes 17, de verzen 20 en 21, eens nader bekijken, dan zien wij dat de Heere Jezus bidt voor Zijn discipelen die met de rijke evangelieboodschap de wereld in zullen gaan. Gelijk Gij Mij gezonden hebt in de wereld, also heb Ik hen ook in de wereld gezonden, vers 18. De Heere bidt vervolgens ook voor hen die door de prediking in Hem leren geloven. Christus neemt Zijn Kerk in Zijn voorbede op. Hij bidt niet voor de wereld, maar voor de Zijnen in de wereld. Christus is de grote Voorbidder, Die vanwege Zijn priesterschap volkomen kan zalig maken al degenen die door Hem tot God gaan, daar Hij altijd leeft om voor hen te bidden, zie Hebr. 7:25. Jezus bidt dus voor de Zijnen, de ware gelovigen. Let daarop. Hij bidt niet voor een bepaald kerkgenootschap of voor meerdere kerkgenootschappen, maar Hij bidt voor de Zijnen in die verschillende kerkgenootschappen, van verschillende tijden en van diverse culturen. Hij bidt voor hen die het geloof in Christus mogen kennen. Daaruit blijkt Zijn liefde en zorg voor hen. Hij is met eeuwige liefdebanden aan de Zijnen verbonden, en die liefde blijkt uit Zijn aanhoudend gebed voor hen, namelijk dat zij bewaard mogen worden in Gods Naam, vers 11, dat zij bewaard mogen worden van de boze, vers 15, dat zij in Gods waarheid geheiligd mogen worden, en dat zij eenmaal bij Hem mogen zijn, vers 24. Het is Christus' vurig begeren dat de Zijnen “één zijn in Ons”, vers 21, en “één zijn, gelijk als Wij één zijn”, vers 22. Het gaat hier niet om een door mensen gemaakte eenheid, maar om een eenheid die uit God is. De Vader en de Zoon kennen die eenheid. Christus bidt nu de Vader dat diezelfde eenheid er ook mag zijn tussen Christus' lichaam, de Kerk, en de Vader en de Zoon. Dit gebed zal, als alle gebeden van de Heere Jezus, worden verhoord en het zal straks zijn één kudde onder één Herder. Die eenheid zal straks volkomen en volmaakt zijn. Maar principieel is die eenheid er ook nu al. Van alle ware gelovigen, in welke tijd zij ook leven en welke verschillende achtergronden zij ook mogen hebben, geldt: “Eén lichaam is het en één Geest, gelijk gij ook geroepen zijt tot één hoop uwer roeping; één Heere, één geloof, één doop, één God en Vader van

allen, Die daar is boven allen en door allen en in u allen”, Efeze 4:4-6.

In plaats van allereerst te zeggen dat de Kerk één behoort te zijn, zeggen we liever dat de Kerk één is. Er zijn wel vele leden, zegt Paulus in 1 Korinthe 12:20, doch slechts één lichaam! Christus heeft als het ene Hoofd ook één lichaam, de Kerk. We denken aan een geestelijke eenheid, gewerkt door de Geest van Christus. En zovelen als er door de Geest van God geleid worden, die zijn kinderen van God, Rom. 8:14. Dit gezegd hebbende moeten we verder ook zeggen dat de eenheid ook roeping is! Tot Gods kinderen (let er op wat ik zeg), tot Gods kinderen, die het lichaam van Christus zijn, wordt ook gezegd, eveneens in Efeze 4: dat zij zich moeten benaastigen de enigheid des Geestes te behouden door de band des vredes, vers 3. Wie door genade tot de gemeenschap der heiligen mag behoren, moet die gemeenschap met de heiligen ook zoeken.

Het is een verdrietige zaak als en dat Gods kinderen gescheiden optrekken. Het gebeurt dat twee kinderen van God elkaar op de zondag ontmoeten en ieder hun eigen kerk opzoeken. Dat is straks over, gelukkig. Maar het moest hier tot ootmoed en schuldbesef brengen. Het is dan ook een verademing en een weldaad als men de geestelijke eenheid over kerkmuren heen ervaren mag, en die akelige kerkmuren eens een ogenblik weg mogen vallen. Dan wordt ervaren: Ik ben een vriend, ik ben een metgezel, van allen die Uw Naam ootmoedig vrezin, en leven naar Uw goddelijk bevel! Wie dat ervaren heeft, zal met de Heiland meebidden om de eenheid van Gods Kerk.

Om eenheid mogen en moeten wij vragen. De Heere Jezus bad en bidt er ook om. Laten wij dat dan ook doen. Want de ware eenheid is een werk van Gods Geest. Wij kunnen wel van alles en nog wat organiseren, maar wat niet uit God is houdt geen stand. Is er in Gods Kerk dan geen verscheidenheid? O ja. Er zijn vaders en kinderen in Christus. Er zijn Petrus en Johannessen. Maar toch kunnen die wel met elkaar overweg. Om van verschillende geloofsbelevingen te spreken gaat me te ver. Dat is subjectief. Ons geloof en onze geloofsbeleving moet zijn naar het onfeilbaar Woord van God. Met wie voelen wij ons verbonden? Met de wereld of met de Kerk? Zijn we met Christus' Kerk verbonden, dan bidden wij met Hem ditzelfde gebed!

Ds. K. Hoefnagel

Partij voor de Dieren

*Richteren 15:5
En hij stak de fakkels
aan met vuur en
liet ze lopen in het
staande koren der
Filistijnen; en hij
stak in brand zowel
de korenhopen als
het staande koren,
zelfs tot de wijngaar-
den en olijfbomen
toe.*

Het verhaal van Simson en die driehonderd vossen is zo bekend, dat we er misschien nauwelijks bij stil staan wat dit voor die dieren zelf betekend heeft. Maar als je het je eens voor probeert te stellen wat Simson deed, is dat niet vreselijk wreed geweest? Wat moeten die dieren bang geweest zijn. Wat zullen ze een pijn geleden hebben. Waarom deed Simson dit die dieren aan? Iets dergelijks kun je je afvragen bij die honderden zwijnen die in het Meer van Gennesaret verdrongen. Die demonen maakten die arme dieren helemaal dol en lieten hen verdrinken. Maar waarom liet de Heere Jezus dat toe? Is een dier dan zo onbelangrijk in de Bijbel? Mag je dat zomaar doodmaken?

Na een poosje gaat Simson terug naar Timnath. Zijn boosheid is gezakt en hij gaat zijn vrouw opzoeken. Hij neemt een geschenk mee om het weer goed te maken. Maar al snel blijkt dat zijn huwelijk niet meer bestaat. Zijn schoonvader vertelt hem dat hij dacht dat Simson niets meer met zijn dochter te maken wilde hebben en daarom heeft hij haar aan een andere man gegeven. Maar hij heeft nog een andere dochter, die bovendien nog veel knapper is dan haar zus. Die mag Simson wel hebben. Het laat ons zien hoe zedeloos die Filistijnse cultuur was. Scheiden, samenwonen, partnerruil, maakt allemaal niet uit. Het is net als in onze tijd. Als het met de één niet lukt, dan ga je gewoon naar een ander. Het woordje 'trouw' is voor veel mensen allang uit het woordenboek verdwenen.

Simson is diep beledigd. Hij komt in actie. En dan lopen er twee dingen door elkaar heen. Persoonlijke wraak vanwege die belediging en tegelijkertijd de roeping van God om tegen de Filistijnen te strijden. Simson ziet een gelegenheid om de bezetters van Israël kwaad te doen. Hoe gaat hij dat doen? Op een manier die ons tegen de borst stuit. En die de vraag opwerpt: moet dat nou zo? Hij vangt driehonderd vossen, zo staat er in de Statenvertaling. Maar heel waarschijnlijk zijn het jakhalzen geweest. Een vos is namelijk geen roedeldier, die leeft alleen.

Maar jakhalzen leven in grote groepen bij elkaar. Ze waren toen en zijn nog steeds een plaag in Israël.

We lezen het niet, maar de Geest des Heeren wordt weer vaardig over Simson. Want anders had hij nooit driehonderd van die watervlugge beesten kunnen vangen. Hij bindt ze twee aan twee aan elkaar en tussen hun samengebonden staarten bevestigt hij een brandende fakkel. Vervolgens jaagt hij ze de korenvelden, wijngaarden en olijftuinen in. En het wordt een gigantische ramp. Simson treft de Filistijnen in de meest gevoelige plaats, de voedselvoorziening. Een heel doeltreffende, maar uiterst wrede methode.

En zo zijn er wel meer verhalen in de Bijbel te vinden waarbij je de vraag kunt stellen waarom er zo met dieren wordt omgegaan. Maar we zouden de Bijbel geen recht doen als we concluderen dat je met dieren mag doen wat je wilt. Integendeel, de Heere heeft in Zijn Woord allerlei vermaningen laten plaatsnemen teneinde het welzijn van de dieren te bewaken.

Het dierenleed in deze wereld is een direct gevolg van de zonde van de mens. Zo staat het toch in Genesis 3:17? 'Zo zij het aardrijk om uwentwil vervloekt'. De mens is verantwoordelijk voor de mishandeling van dieren. Het eten van vlees is iets dat pas na Genesis 3 plaats vond. Heel de offerdienst van het Oude Testament was veroorzaakt door de mens. Het was Simsons idee om die jakhalzen te mishandelen, niet Gods idee. Het was het idee van de duivelen om in die zwijnen te varen, niet dat van de Heere Jezus.

Integendeel, God gaf de dieren een plaats in de ark van Noach. De Heere heeft oog voor het welzijn van dieren. Denk aan het slot van Jona '....daartoe veel vee'. Hij heeft in het vierde gebod bepaald dat ook het vee op de sabbatdag niet mag werken. In Spreuken 12:10 staat dat de rechtvaardige het leven van zijn beesten kent. Wat wil zeggen dat hij er goed voor zorgt. En zo zijn er nog veel meer Bijbelteksten te noemen. Eigenlijk moet er helemaal geen Partij voor de Dieren nodig zijn. Wie leeft bij de Bijbel zal nooit een dier mishandelen.

*Ds. M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl*

We weten dat Paulus aan drie personen een brief heeft geschreven. Er is gezegd dat Paulus aan meer personen een brief heeft geschreven. Echter de zekerheid ontbreekt. Dat het wel geschied kan zijn houdt verband met het feit dat Paulus erg meelevend was met de gemeenten. Nu kunnen, zelfs moeten we zeggen, dat naam en adres van de drie brieven in de Bijbel staan. Naar de wil en door de leiding van de Heere. De drie brieven behoren tot de kanonieke boeken van de Heilige Schrift. Het alzo zegt, spreekt de Heere, geldt ook van de drie brieven. Het dient geloofd en beleden te worden in de eerste plaats door de Kerk. Dit raakt ook de ambten en zo de ambtsdragers. Mijns inziens is de Heilige Schrift daarover duidelijk. Per conclusie of door meedenken met Paulus mag de Kerk niet komen tot verdere openstelling van de ambten. We dienen te onthouden dat Schriftbewijs altijd het hart is geweest van de reformatische theologie. Gaat het nu over de drie brieven aan Titus, Filemon en Timotheüs, dan valt op het persoonlijke karakter van de brieven. Zeker, alle drie zijn pastorale brieven. De brieven geschreven aan Titus en Timotheüs wijzen op hun bijzondere taak serieus zorg te dragen voor de verkondiging van het Evangelie, voor de leiding en voor de zorg van de gemeenten. De brief aan Filemon draagt een persoonlijk gericht karakter. Filemon was een particulier persoon. Een succesvol zakenman. Is er onderscheid in brieven en zijn de omstandigheden nu anders, de brieven uit het verleden geven onderwijs voor het leven in gemeente en samenleving. In een van zijn werken noemt

Paulus en de drie brieven -13

Luther de brief aan Titus een voorbeeld van christelijke leer. Iedere christen, zegt Luther, heeft dit nodig te weten en om te leven. De persoon Titus, van afkomst een Griek, was een medewerker van Paulus in dienst van het Evangelie. Paulus noemt Titus mijn oprechte zoon in het gemeenschappelijk geloof. Tussen Paulus en Titus was door het geloof een geestelijke verwantschap ontstaan in de vorm van een hechte vader- zoon relatie. Zo was Titus naar de grondtekst een echt geestelijk kind van Paulus. Ditzelfde lezen we van Timotheüs ten opzichte van Paulus. Beide zijn dus geteeld door het Evangelie. Paulus was naar Gods welbehagen en Gods verkiezen de vader geworden van geesteskinderen. Niet om er iets mee te worden, maar om te roemen in vrije gunst van de Heere. Nu, dit heeft Paulus gedaan. Paulus zijn kinderen tot zegen geweest. De prediking van Paulus is door de Heere gebruikt. Gods dienaren kunnen ook in onze tijd daar van spreken. De vrucht gaat mee op de ambtelijke weg. Dat is navolgen. Gelijk Paulus belijdt: Weest mijn navolgers gelijkerwijs ook ik van Christus (1 Kor. 11:1). Paulus drukt het de broeders van Filippi ook op het hart (Filipp. 3:17). Het heeft ambtsdragers van nu zeker wat te zeggen. Waar en wanneer de Heere de prediking gebruikt heeft, kunnen we niet lezen in het boek Handelingen. Voor ons niet zo van belang, maar wel de vrucht. Jezus zegt: de boom wordt aan de vruchten gekend. De geestelijke vrucht in het leven van Titus staat beschreven in de Heilige Schrift. Galaten 2. Paulus en Barnabas hadden Titus meegenomen naar het apostelconvent te Jeruzalem. Met blijdschap werd Titus als christen in de broederkring opgenomen als echte broeder. Als medewerker van Paulus is Titus van betekenis geweest voor de gemeenten. Titus' spreken in en werken voor de gemeente van Korinthe lezen we in de Bijbel.

Zelfs Paulus wijst op Titus. 1 Kor. 4:17. Titus werd gezonden naar de gemeente. De situatie daar was zeer gespannen. Paulus die zeer bewogen was over de toestand in de gemeente kon niets bereiken. Titus werd gezonden als bemiddelaar en vredestichter. Titus' houding en werk bereikten doel. Titus heeft zelfs begrip kunnen wekken voor de apostolische vermaningen die Paulus deed horen. Die vermaningen werkten niet langer afstotend. Door het doen van Titus werd het zelfs zo in Korinthe dat het kwam tot aanvaarden en zelfs meer dan dat. Als Titus in Macedonië Paulus ontmoet kan hij doorgeven dat de misstanden verdwenen zijn. Een blijde zaak volgde. Titus heeft een goede inzet gehad tot een goede, verblijdende inzameling van de gemeente voor de moedergemeente te Jeruzalem (2 Kor. 8). Voor Titus werd geen standbeeld geplaatst. De Schrift geeft aanleiding ook voor ambtsdragers van nu, bijzonder voor predikanten, om Titus' leven in en voor de gemeenten na te volgen. Titus had een oor om te horen. Een oog om te zien. Hersenen om te overdenken, bezinnend, besluitvormend. Dit alles zeker niet zonder gebed. Als christen was hij resoluut, niet halfslachtig. Geen man die leefde voor compromissen. Aan zulke broeders, bezielde door Godsvreze, heeft de Kerk vandaag dringend behoefte. De Heere geve dat het goede synodedagen mogen worden. Laten we biddend uitzien dat het stijlvolle dagen mogen zijn. Echt Christelijk- Gereformeerd.

Ds. M.C. Tanis

De Emmaüsgangers.

Lukas 24:28-35

Brandende harten

Het genadevuur ligt vaak onder de as. Er wordt geen vlam gezien en er wordt geen hitte gevoeld. Het genadevuur is bijna uitgedoofd. Daar kunnen meerdere oorzaken voor zijn. Beukelman noemt de volgende: moeiten en zorgen in het gewone leven. Er kan ook sprake zijn van inwendige strijd en aanvechtingen of van het lange tijd niet vervuld worden van beloften. Tenslotte kan er ook invloed zijn van vleselijke gedachten en gevoelens. Dit duurt totdat de Heere het vuur weer aanblaast. Door de werking van de Heilige Geest gaat het vuur opnieuw branden. De nabijheid en de genade des HEEREN worden dan opnieuw ondervonden. Dan ontbrandt er een vuur in het hart en in de overdenkingen. Zo ging het ook met de Emmaüsgangers. De opgestane Levensvorst sprak al wandelende met hen. Toen de Zaligmaker de Messias predikte uit Mozes en al de profeten, werd het vuur van hun geloof, van hun liefde, van hun ijver en van hun verlangen naar Jezus ontstoken. “En toen Hij hun ogen opende, dat zij Hem kenden, erkenden zij dat aan elkander en keerden weder naar Jeruzalem, om dat ook aan de andere discipelen des HEEREN bekend te maken.” Weet u ook wat onder de prediking of onder de lezing van het Woord een brandend hart is? De Emmaüsgangers wilden heel graag nog meer horen. Daarom wilden zij dat Hij bij hen bleef. Wilt u ook meer van Christus horen?

En zij kenden Hem

Toen Christus met hen aanzat nam Hij het brood en zegende het en als Hij het gebroken had gaf Hij het hun. De Joden waren gewoon voor de maaltijd in ieder geval de handen te wassen. De huisvader nam het brood en deelde het uit. Maar als er een voorname gast was, of een rabbi, dan werd dit door de gast of de rabbi gedaan. Deze sneed het brood, maar niet helemaal door en door, sprak er de zegen over uit, brak daarna het brood en deelde het uit. Roomse verklaarders zeggen dat Jezus opnieuw het Avondmaal hield. Maar de Heere had gezegd in Matth. 26:29 dat Hij niet meer het Avondmaal zou houden op deze aarde. Alles wat gebeurd was aan de maaltijd was nog niet genoeg om Christus te kennen. De ogen moesten nog geopend worden. Toen dat plaatsvond kenden zij Hem als de Zaligmaker. We zouden daar de volgende vraag aan willen verbinden: Zijn onze ogen voor het eerst of opnieuw voor de Zaligmaker geopend? Van nature zijn onze ogen gesloten voor God, voor onszelf en voor Christus. De Heere opent de ogen der blinden. Smee dat de prediking door Gods zegen uw ogen mag openen.

Terug naar Jeruzalem

En Jezus kwam weg uit hun gezicht. De Lutheranen zeggen dat het lichaam van Jezus onzichtbaar werd en op een onzichtbare manier aanwezig bleef. Maar er staat letterlijk: En Hij werd onzienlijk van hen. Dat betekent dat Hij verdween uit hun gezicht. Zodra Jezus weg was, spraken de Emmaüsgangers: ‘Was ons hart niet brandende in ons, als Hij tot ons sprak op de weg, en als Hij ons de Schriften opende?’ Geloof, liefde en verlangen naar Christus vervulden hun harten. Het geloof lag nu niet langer bedolven onder de as. Zij waren er nu ten volle van overtuigd dat Christus de ware Messias was. Daardoor ontstond in hun hart een vlam van vreugde, zo verblijd waren zij dat Christus weer leefde. De Emmaüsgangers hadden nu het juiste zicht op lijden, sterven en opstanding van Christus en zij gingen terug naar Jeruzalem. Dat was ongeveer twee en een half uur lopen. Aangekomen bij de discipelen werd hen gezegd: ‘De Heere is waarlijk opgestaan en is van Simon gezien.’ De Emmaüsgangers vertelden wat onderweg gebeurd was en hoe de Heere hen bekend was geworden in het breken van het brood.

Toepassing

Zijn wij al echte leerlingen van Christus? Zijn uw ogen geopend zodat u Jezus enigszins hebt leren kennen? Hebt u ooit iets van Hem te zien gekregen? Heeft Hij Zichzelf aan u geopenbaard? Ging uw hart in u branden als Jezus tot u sprak? Gaat uw hart uit naar de Zaligmaker? Hebt u zicht mogen krijgen op het werk van de verlossing door Christus? Mag u geloven dat u deel aan Jezus hebt? Kent u in uw hart liefde en genegenheid tot de Zaligmaker, al is het nog zo weinig? Veel mensen kennen niets van dit alles. Zij zijn kil en koud tegenover Jezus.

Anderen zijn lauw. Zij doen er geen enkele moeite voor Jezus te leren kennen. Wees gewaarschuwd, u verwaarloost uw eeuwige zaligheid. Jezus klopt nog aan de deur van uw hart.

Het is de klacht van Gods kinderen dat zij Jezus zo spoedig weer kwijt zijn. Dan komt de vrees of het wel goed met hen is. De Emmaüsgangers raakten Jezus ook weer kwijt uit het gezicht. Gods kinderen moeten leren leven door het geloof. “Voor een kleine tijd moge Hij u verlaten, maar met eeuwige goedertierenheid zal Hij Zich uwer ontfermen.” Eenmaal zult u eeuwig bij Hem zijn.

Ds. A. van Heteren

MASSA-HYSTERIE

De mens is een kuddedier. Een algemene waarheid. Dat is vooral een verschijnsel van onze tijd. In vroegere tijden waren de mensen zelfstandiger; het waren meer persoonlijkheden met een eigen mening en een eigen identiteit. Het kan goed zijn hier enige aandacht voor te vragen.

Iets horen en het nazeggen is niet verkeerd. Het is zelfs heel goed. Het gaat er maar om wie we naspreken. U begrijpt dat ik doel op het Woord van God. Belijden is: hetzelfde zeggen. Hetzelfde zeggen als de Bijbel.

Het gaat verkeerd als we gaan zeggen wat de massa zegt. Er zijn rondzingende waarheden. Het gaat dan over zaken als immigratie, over het klimaat, over Rusland, over Trump, over gezangen in de kerk, over de lengte van een preek, over het gebruik van de mobiele telefoon.

Er zijn niet zo veel mensen die zichzelf durven zijn en die een eigen mening hebben. Om dat te bereiken, moet je immers vraagtekens zetten. U begrijpt dat dit zeker voor een christen echter een uiterst noodzakelijke houding is. Christenen moeten "geheel anders" zijn. Zij zullen zich juist niet willen voegen naar de heersende trend en de laatste mode. We moeten dus proberen alert te zijn op die algemene waarheden. Er zijn scholen waar jongeren vooral merkschoenen willen dragen. Het zijn de namen die iedereen zoekt. Ik begrijp dat het moeilijk is om tegen zulke trendsetters in te gaan. Voor ouders is dat ook een moeilijke keus. Kinderen kunnen immers al snel uitgebannen worden uit de groep als ze zich niet voegen naar de clichéstijl. Voor ouders is dit een uiterst moeilijke afweging. Toch zullen we ons in ieder geval moeten oefenen om onze kinderen te laten opgroeien tot zelfstandige persoonlijkheden. Het geldt evengoed voor ouderen. Er zijn nogal wat oude mensen die zich opvallend modern willen kleden. U begrijpt dat dit de omgekeerde wereld is. Zij zouden juist de jeugd moeten bijbrengen dat ze eigen lijnen moeten trekken die gebaseerd zijn op Gods Woord.

Ik heb het nu over kleding. Aangepast gedrag kan op allerlei manieren zich voordoen. Iedereen een hoed, dus u doet dat misschien ook. Iedereen zonder, dus ook daar ga je niet tegenin. In zo'n geval is het goed eens na te denken over een eigen stijl. Ik preek wel eens in gemeenten waar de hoofdbedekking grotendeels afgeschaft is. Er zijn er dan toch, vaak maar enkelen, die toch gewoon zichzelf blijven en de hoed blijven dragen. Ik heb daar respect voor. Dat getuigt van een eigen mening. En je bent heus niet eigenwijs, als je een eigen weg wilt gaan. Vooral niet als we deze weg willen richten naar het Woord van God.

In mijn jeugd werd ervoor gewaarschuwd dat Parijs ons de wet zou voorschrijven. Het ging dan over de Parijse mode. Dat kan dus ook gezegd worden van de lange broek. Dat is in veel streken een must. De omgeving lijkt je deze stijl dwingend op te leggen. En als u in een refo-dorp eens om u heen kijkt, valt u al snel op dat de korte rok algemeen voorkomt. We zeggen dan in de kerk altijd maar (ook weer zo'n gezegde van de straat) dat het niet aan de buitenkant zit. Een prachtige uitvlucht om onze kameleonstijl goed te praten. Ik benader de kledingproblemen nu dus vanuit een andere hoek. Het gaat me om de eigenheid, waardoor we

ook makkelijker ons voegen naar het Woord van God. De Rechabieten dronken geen wijn. Dat hielden ze vol, hoewel wijn niet verboden was. Maar dat was hun stijl. De Heere prees hen hierom.

Kleding is dus een verschijnsel van de buitenkant, waardoor mensen zich kunnen oefenen om niet mee te zwemmen met de stroom. Er zijn echter items, die nog dieper gaan en gevaarlijker consequenties opleveren. Je kunt bijvoorbeeld de NOS napraten en zeggen wat daar gezegd wordt. Dan komt u gevaarlijk dichtbij zaken als indoctrinatie of hersenspoeling. Je zou ook gewoon kunnen zeggen dat de afgoden van de moderne mening over je gaan heersen. Het wordt een hype. Dus niet die muziek mooi gaan vinden die iedereen mooi vindt. Niet die reclames volgen die het hardste roepen en die met meest aan de weg timmeren.

Dit overgebracht op de kerk, moet ik erkennen dat wij, dominees, er ook heel goed in zijn. Eigenlijk speelt hier het verschijnsel van het inspelen op wat de gemeente of wat de theologie meent. Een stijl hanteren, die het op de markt heel goed doet. Ik weet zelf uit eigen ervaring, dat je zo iets al snel dreigt te doen. We moeten daar eerlijk in zijn. Als we bijvoorbeeld algemene waarheden zeggen en eindeloos herhalen over bevinding en over de beleving, krijgt u de systeemweg; iedereen zegt dat het zo gaat, dus je gaat erop zitten wachten.

Zo deed Micha niet. Achab had vierhonderd profeten die allemaal hetzelfde zeiden. Ze hielden altijd een mooie preek. Tenminste, dat vond de koning. Ze geloofden er zelf ook in. Micha echter was authentiek in zijn profetie. Maar daardoor zat hij ook achter de tralies. Dat willen we natuurlijk geen van allen. Dit voorbeeld geeft wel aan hoe ernstig de gevolgen zijn als we de trend van de tijd volgen. Het kostte Achab zijn leven. Hoezeer heeft ook Gods Zoon dingen moeten zeggen die tegen de theologie van Zijn dagen ingingen. Als Luther dat niet had gedaan, wat zou er van de kerk terecht gekomen zijn? Eck vroeg Luther of hij het echt beter meende te weten dan alle pausen en concilies bij elkaar. Hij meende echter dat Gods Woord maatstaf moest zijn. Gelukkig als we hem daarin volgen. "Wees uzelf, zei ik tot iemand, maar hij kon niet, hij was niemand".

U begrijpt hoop ik, dat we dusdoende staan moeten voor vaste waarheden. Maar dat vraagt bekering. Het gaat om de vaste waarheid van Gods Woord. Geen gestolde vroomheid en stenen tafelen, maar geestelijke brieven die geschreven zijn in vlezen tafelen, van het hart.

Ds. P. Roos

Voor wie is het?

Er zijn bepaalde vragen die in de loop der tijd met enige regelmaat terugkomen. Vragen rond het Heilig Avondmaal bijvoorbeeld. Nu de vraag van een oudere abonnee of ik iets wil zeggen over enkele zaken rondom de viering van het Heilig Avondmaal. Dat doe ik graag!

Allereerst wil ik dan de vraag beantwoorden voor wie het Heilig Avondmaal is. Het Avondmaalsformulier geeft het volgende antwoord: "Christus heeft het Avondmaal alleen voor Zijn gelovigen verordeneerd". Dit zegt ons twee dingen: dat het Avondmaal slechts voor de Zijnen is en dat deelname aan de viering hen niet vrijstaat, maar dat het hun geboden wordt, verordeneerd.

Ook onze Nederlandse Geloofsbelijdenis gaat er in artikel 35 op in. Daar lezen we: "Wij geloven en belijden, dat onze Zaligmaker Jezus Christus het sacrament van het Heilig Avondmaal verordend en ingesteld heeft, om te voeden en te onderhouden, degenen die Hij reeds wedergeboren en in Zijn huisgezin, hetwelk is Zijn Kerk, ingelijfd heeft".

En dan onze Heidelberger. Bekend is vraag en antwoord 81. Daar lezen we: "Voor wie is het Avondmaal des Heeren ingesteld? Voor degenen die zichzelf vanwege hun zonden mishagen en nochtans vertrouwen dat deze hun om Christus wil vergeven zijn; en dat ook de overblijvende zwakheid met Zijn lijden en sterven bedekt is; die ook begeren hoe langer hoe meer hun geloof te sterken en hun leven te beteren". We zouden het in onze eigen woorden zo willen zeggen: het Heilig Avondmaal is voor de kinderen; alleen voor hen, maar ook voor hen allemaal! Of een kind nu klein of groot is, ze hebben allemaal honger. Het leven der wedergeboorte wordt daaraan gekend, aan de honger. Ze worden door de Gastheer zalig gesproken. Niet de verzadigden, maar die hongeren en dorsten naar Zijn gerechtigheid delen in de belofte: Zij zullen verzadigd worden, zie Matth. 5:6. Nog eens, die belofte geldt alle kinderen. Moeder heeft eten voor haar hongerige zoon, die moe van school thuis komt, maar ook voor haar kleintje, dat in de wieg ligt te huilen om melk. Natuurlijk is er verschil onder de kinderschare van Gods huisgezin. Zoon Jan van 12 weet veel meer van de gezinssituatie af dan zijn zusje van 3 maanden. Jan weet wie thuis de kostwinner is, maar het kleintje heeft daar totaal geen weet van. Maar vader werkt ook voor haar en voor de fles die zij begerig leeg drinkt, is ook betaald. Later zal zij dat gaan begrijpen. De grote Jan en zijn kleine zusje hebben dit gemeen: zij kunnen niet zonder eten; zij begeren het eten. Het kleintje laat zelfs duidelijk zien en horen dat zij meer dan wie ook begeert te eten! Ik geloof dat er in het natuurlijke lessen liggen voor het geestelijke. Is het Avondmaal slechts voor de grote kinderen, de geoefende kinderen? Of is het ook voor de kleine kinderen? Ik wil deze vraag met alle nadruk bevestigend beantwoorden! Het brood en de wijn is ook voor de kleintjes. Christus is er ook voor de kleintjes.

Zelf roept Hij uit: Laat de kinderkens tot Mij komen en verhindert hen niet! De grootheid van de Gastheer komt juist daarin uit dat Hij Zijn hand naar de kleinen wendt, Zach. 13:7. Toen Christus het Avondmaal instelde zaten er allemaal kleine, domme en zondige discipelen aan tafel. En tot hen zei Hij: Ik heb grotelijks begeerd met u te eten...

Ik moet ten aanzien van het Heilig Avondmaal dus weten of ik kind ben. En hoe weet ik dat? Wat is het kenmerk van een kind? Nog eens: de honger. Daarop moeten we ons onderzoeken. Is er behoefte om Hem te kennen? Is er een hunker naar vrede en zaligheid? Is er een verlangen naar vergeving der zonden? Hebben we ervaren dat we in de wereld stenen voor brood krijgen en gaat ons hart uit naar hetgeen waarachtig verzadigen kan?

Die vraag is ook belangrijk in de zelfbeproeving. Gods kind wordt geroepen zichzelf te beproeven en te onderzoeken of zijn hart behoefte heeft aan troost, aan onderwijs, aan licht, aan een woord van Boven, aan zekerheid. Juist het oudere kind, dat de deur uitgaat en buiten komt, leert zo zijn hart en bestaan kennen, namelijk dat het zo uitgaat naar de wereld. Hij kan zo van zichzelf schrikken. Wat kan hij na ontvangen genade nog weer opgaan in ijdele dingen. Doel der zelfbeproeving is dan ook altijd en alleen om het hart van het kind te verootmoedigen en in de schuld te brengen. Als het kind na de voorbereidingsweek een goed gevoel heeft over zichzelf, is er iets goed mis gegaan. Maar als er niets dan schuld en tekort overblijft, dan heeft de zelfbeproeving vrucht gedragen en zal het opnieuw waar worden: armen worden met goederen vervuld.

Door Wie is het Avondmaal ingesteld? Door Hem Die weet wat van Zijn maaksel zij te wachten. Hoe zwak van moed en hoe klein zij zijn van krachten! Denk aan de woorden uit ons wonderschoon, Schriftuurlijk, confessioneel en bevindelijk formulier: "Ten andere onderzoeken ieder zijn hart, of hij ook deze gewisse belofte van God gelooft, dat hem al zijn zonden, alleen om het lijden en sterven van Jezus Christus, vergeven zijn; en de volkomen gerechtigheid van Christus hem als zijn eigen toegerekend en geschonken is, ja zo volkomen, alsof hij zelf in eigen persoon voor al zijn zonden betaald en alle gerechtigheid volbracht had".

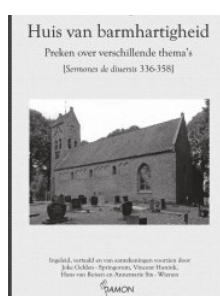
Hier gaat het over het hart van de zaak. Het is voor velen echter een struikelblok. Maar dat komt omdat men het toch niet verstaat. Want dit wordt dikwijls zo uitgelegd dat het Avondmaal alleen is voor degenen die de zekerheid des geloofs bezitten en welbewust gerechtvaardigd zijn door God. Met andere woorden: het Avondmaal is

alleen voor de grote kinderen. Dit bestrijd ik ten stelligste. Ik ga er de volgende keer op in. Maar ik blijf er bij dat het Avondmaal voor álle kinderen is. Eigenlijk moest ik het zo zeggen, als ik nog niet duidelijk genoeg was: God heeft eigenlijk geen grote kinderen, alleen maar kleintjes. Anders gezegd: Hij maakt klein. Wij willen maar groot worden. Hij maakt klein. Wij willen maar vooruit. Hij duwt ons achteruit. Wij willen maar rijk zijn. Hij maakt ons arm. God heeft daar, met eerbied gesproken, veel werk aan. Ons leven lang. Maar Hij zal Zijn Woord waar maken in het leven van al Zijn kinderen, nog maar pas gebaard, of al langer op de weg: “Maar Ik zal in het mid-

den van u doen overblijven een ellendig en arm volk; die zullen op de Naam des HEEREN betrouwen”, Zefanja 3:12. Mooi hè? Ach, als het zo niet lag, als ik een groot en braaf en vroom kind moest zijn, dan kon het, voor mij althans, niet. Maar nu mag het wel eens zingen van binnen: Schoon ik arm ben en ellendig, denkt God aan mij bestendig. Gij zijt mijn Hulp en Kracht, mijn Redder, o mijn God, Bestierder van mijn lot, vertoef niet, hoor mijn klacht.

Ds. K. Hoefnagel

BOEKBESPREKINGEN

Aurelius Augustinus, Huis van barmhartigheid. Preken over verschillende thema's [Sermones de diuersis 336-358], ingeleid, vertaald en van aantekeningen voorzien door Joke Gehlen-Springorum, Vincent Hunink, Hans van Reisen en Annemarie Six-Wienen, uitgeverij Damon, Eindhoven 2018, 384 pagina's,

ISBN: 9789463401364, 44,90 euro.

De kerkvader Augustinus (354-430) is onder ons wellicht het meest bekend vanwege zijn Belijdenissen (Confessiones). In dit indrukwekkende boek overziet hij – in de vorm van een gebed tot God – zijn leven vanaf het prille begin tot na zijn bekering. In de afgelopen decennia zijn bij uitgeverij Damon ook vele andere geschriften van Augustinus in vertaling verschenen. Zijn preken nemen daarbij niet de minste plaats in. Het boek dat hier gerecenseerd wordt, bevat een vertaling van zesendertig preken over verschillende thema's (de zogenaamde sermones de diuersis). De uitgave is schitterend en op de voorkant prijkt de Bonifatiuskerk van Damwoude! De prijs is – zoals bij uitgaven van Damon steeds het geval is – aan de hoge kant: 44,90 euro.

Maar het gaat natuurlijk vooral om de inhoud. Tussen de regels door ontdekken we dat Augustinus niet altijd voorbereid preekte; een genie als hij – van wie het leven één onophoudelijke studie was – kon zich dat veroorloven. Zo zegt hij in preek 352, naar aanleiding van psalm 51 die in de dienst gezongen is: 'Hoewel ik hierover geen preek had voorbereid, geliefden, weet ik nu dat de Heere mij opdraagt om dit onderwerp te behandelen... Daarom hoop ik op uw hulp, door uw gebed en uw aandacht: uw gebed tot God, uw aandacht voor mijn woord'.

De preken gaan over verschillende teksten, een enkele ook over de apocriefe boeken. Ze zijn diepzinnig, welsprekend en vooral geestelijk. Augustinus wist uit

ervaring wat er leefde in de harten van zijn hoorders. Zo wijst hij in preek 339 op het gevaar van oppervlakkige hoop op vergeving zonder bekering enerzijds en op het gevaar van wanhoop anderzijds. Maar vervolgens besteedt hij ook aandacht aan mensen, die niet hopen en niet wanhopen, maar hun bekering uitstellen. Het is wat Augustinus zelf ook zo lang heeft gedaan. Dringend, ernstig en nuchter roept de kerkvader zijn hoorders tot bekering: 'Wilt u slechte dagen toevoegen aan slechte dagen?' – 'Ik vraag alleen maar een klein beetje uitstel.' – 'Waarom?' – 'Omdat God mij vergeving heeft beloofd.' – 'Maar niemand heeft u beloofd dat u morgen nog leeft! ... Lees mij dan ook eens voor waar u de dag van morgen is beloofd, en leef morgen dan maar slecht'. We merken: Augustinus heeft geworsteld met zielen! De dialoogvorm is daarbij kenmerkend voor zijn preken. Overigens is er voor hedendaagse predikers heel wat te leren van de kerkvader; niet altijd wat de uitleg betreft (daar is ook Calvijn nogal kritisch over), maar wel wat het contact met de hoorders betreft.

Natuurlijk, wie de preken van de grote kerkvader leest, schudt ook wel eens bevreemd zijn hoofd. In sommige gedachten en opvattingen kunnen we hem niet volgen. Daarbij komt, dat deze vertaling – op zich van goede kwaliteit – ons wel erg eigentijds aandoet. We zijn gewend en verbonden aan de Statenvertaling en dan zorgt de wijze waarop de Naam van God (in dit boek wordt het Latijnse Dominus steeds met 'Heer' vertaald) en veel Bijbelteksten in dit boek zijn weergegeven, toch voor vervreemding. Maar wie daar enigszins doorheen kan lezen, natuurlijk zonder al die gewoonten over te nemen, vindt in dit boek veel kostbaar materiaal. Wie Augustinus' preken leest, moet niet te veel in één keer tot zich nemen. Zijn werk leent zich ervoor om op een zomeravond in porties van enkele bladzijden gelezen en vervolgens mijmerend overdacht te worden. Hartelijk aanbevolen! –

AJTR

Christus en de bezetene van Gadara (7)

...de mens van welke de duivelen uitgevaren waren, zittende aan de voeten van Jezus, gekleed... (Lukas 8:35)

Door Gods genade is hij aan de voeten van Jezus gebracht: de bezetene van Gadara. En waar in vers 27 van hem gezegd werd: *'en hij was met geen klederen gekleed'*, lezen we in vers 35 dat hij nu *'gekleed'* aan de voeten van Jezus zit. De zorg van Christus reikte zo ver, dat Hij deze man ook van kleding heeft voorzien.

Het doet ons denken aan Genesis 3, waar we lezen: *'En de HEERE God maakte voor Adam en zijn vrouw rokken van vellen en toog ze hun aan'*. In Zijn goedheid schenkt de Heere de mens kleding. Met vier bedoelingen.

Bedekken

De eerste Bijbelse bedoeling van kleding is: bedekken. Voor de zondeval was er geen kleding tot bedekking nodig. We lezen in Genesis 2:25: *'En zij waren beiden naakt, Adam en zijn vrouw; en zij schaamden zich niet'*. Als de zonde in de wereld komt, wordt alles echter anders. Vanaf dat moment zijn de begeerten van de mens onzuiver. Vanaf dat moment kan de ene mens de andere met het lichaam prikkelen tot onzuivere gedachten en verlangens. Bewust, maar ook onbewust.

Adam en Eva worden gewaar, dat ze naakt zijn (Genesis 3:7). Ze schamen zich voor hun naaktheid. We lezen dat ze vijgenboombladeren samenhechten en schorten voor zich maken (Genesis 3:7).

Het is onder die omstandigheden dat God Adam en Eva opzoekt en kleding geeft. Tegen de achtergrond van de eerste zonde vloeit het eerste bloed: de Heere Zelf slacht dieren en maakt van de huiden van die dieren kleren, die Hij de mens aantrekt.

Zo bedoelt de Heere onze kleding allereerst: Om ons lichaam te bedekken. Zodat we geen zondige verlangens opwekken bij anderen, en zodat we tege-

lijk beschermd worden voor onzuivere blikken. Hier schittert Gods goedheid ten opzichte van de gevallen mens.

Beschermen

Er is nog een tweede reden waarom de Heere de mens kleding geeft. Als de zonde haar intrede doet in de wereld, zien we hoe ook de gevolgen van de zonde zich aandienen. Dan krijgt een mens last van hitte, koude, scherpe doornen. Ook met het oog daarop geeft God kleding. Zodat Adam en Eva zich kunnen beschermen tegen hitte, koude, guur weer, mist, regen, hagel, ijs, scherpe doornen enzovoorts.

Denk daar eens over na, als u of jij kleding aantrekt, of misschien vanwege bepaald werk wel extra beschermende kleding draagt. Ten diepste ontvangt u die kleding van God! Het is overigens tegen dezelfde achtergrond dat we in de wetten van Mozes lezen: *'Indien gij enigszins uws naasten kleed te pand neemt, zo zult gij het hem wedergeven eer de zon ondergaat'*.

Onderscheid maken

Bijbels gezien hebben onze kleren nog een derde functie. Ze zijn ook bedoeld om het onderscheid aan te geven tussen man en vrouw. Daar worden we duidelijk op gewezen in Deuteronomium 22:5: *'Het kleed eens mans zal niet zijn aan een vrouw, en een man zal geen vrouwenkleed aantrekken; want al wie zulks doet, is den HEERE uw God een gruwel'*.

Uit die tekst blijkt dat mannen en vrouwen zich in de tijd van de Bijbel door hun kleding van elkaar onderscheidden. Nu was het in de tijd van het Oude Testament wel zo, dat mannen en vrouwen allebei sandalen, een hoofddoek, een onderkleed, een opperkleed en een gordel droegen. Maar dat betekende niet, dat er geen verschil te zien was tussen mannen en vrouwen. Vrouwen gebruikten soms andere stoffen en kleuren. Ook droegen ze hun hoofddoek anders. En de mannen droegen – in tegenstelling tot de vrouwen – aan hun gordel allerlei

gereedschap: een weegschaal of een inktkoker of een zwaard bijvoorbeeld.

Duidelijk wordt nu in Deuteronomium 22 aangegeven, dat het voor de HEERE een gruwel is als dit verschil tussen man en vrouw in de uiterlijke presentatie verdoezeld of tenietgedaan wordt. Om die reden heeft men onder ons altijd afwijzend gestaan tegenover de broek voor dames en tegenover andere mode-uitingen in kleding of haardracht, waarbij het verschil tussen man en vrouw tenietgedaan wordt. En terecht.

Versieren

De vierde functie die kleding in de Bijbel heeft, zal u wellicht verbazen. Kleding is namelijk ook gegeven tot versiering. Want het is waar: onze kleding herinnert ons wel aan de zonde. Maar tegelijk is die kleding geen straf op de zonde. Integendeel, juist Gods goedheid en zorg worden er zichtbaar in. Daarom mogen we kleding ook zien en gebruiken als gave van God. Wie zich wil laten leiden door de normen van de Schrift, mag er dus ook verzorgd en netjes uitzien. Al haast ik me om te zeggen dat er in het leven van een christen ook een zekere soberheid zal zijn. De vraag hoeveel geld wij uitgeven aan kleding, en hoeveel wij afzonderen voor de dienst des Heeren, is het overdenken waard.

Tenslotte

Wij hebben het gehad over kleding. Er wordt wel eens gezegd: Een christen is herkenbaar aan gelaat, gewaad en gepraat. Dat zal waar zijn. Maar daar is een huichelaar ook nog aan te herkennen. Boven alle bezinning op onze kleding is nodig, dat we bekleed worden met het kleed van de gerechtigheid van Christus. En dat ook ons gelden mag: *'zij hebben hun lange klederen witgemaakt in het bloed des Lams'*.

Ds. A.J.T. Ruis

P E R S BERICHT

KERKENDAG 31 MEI 2019:

'jonge profeten en oude dromers' – Gods Geest verbindt generaties. Voor meer informatie over de Kerkendag en een routebeschrijving verwijzen we u naar www.cgk-kerkendag.nl. We hopen u D.V. te ontmoeten op 31 mei!

COMMISSIE VORMINGSWERK VAN DE CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERKEN

D.V. wordt in het seizoen half september 2019 - half maart 2020 weer de Vormingscursus gegeven. Een jubileum, het is het 50ste cursusseizoen. De Commissie heeft weer een aantrekkelijk nieuw programma samengesteld. U vindt informatie over het Vormingswerk op de website van de kerken: <https://cgk.nl/vormingswerk/> en op Facebook: <https://www.facebook.com/VormingscursusCGK>.

OUDERCOLLECTIEF REGIO KAMPEN

Veel ouders ervaren het als één van de ingewikkeldste dingen in de opvoeding: hoe gaan we om met de moderne media? De vreze des Heeren is daartoe onmisbaar. Maar het is naar onze overtuiging zeer dienend als we ons zo veel mogelijk van moderne media (smartphone!) onthouden. Maar... als je dan alleen komt te staan? Daarom is het goed om elkaar vast te houden! Een 'oudercollectief' wil daarbij helpen. Die is nu ook ontstaan in de regio Kampen en bedoeld voor ouders die hun kinderen daar naar het voortgezet onderwijs sturen, bijvoorbeeld de Pieter Zandt Scholengemeenschap. Op DV 27 mei wordt er een eerste bijeenkomst georganiseerd. Ds. M. van Reenen hoopt met ons na te denken over het thema "Leid ons niet in verzoeken". Drs. I. de Muijnck hoopt deze avond met ons te openen. Deze eerste avond wordt gehouden in het Hoornbeeck College Kampen. De aanvang is 19.30 uur.

Deze is vooral bedoeld voor ouders van kinderen aan het eind van de basisschooltijd en het begin van de middelbare-schooltijd:

- Diegenen die hun kinderen geen smartphone willen geven.
- Diegenen die hierover nog in dubio staan.
- Diegenen die graag met anderen willen spreken over mediagebruik.

Kortom: voor iedere ouder van wie het kind de middelbare-schooltijd nadert. En voor iedereen die zich zorgen maakt over de invloed van moderne media. Van harte welkom! Voor aanmelden en vragen: kampen@bewustgezin.nu. Meer informatie: www.bewustgezin.nu

DEPRESSIE

Ze zit voor me en kijkt me aan. Een lege blik. "Ik zie het gewoon niet meer zitten", zucht ze. "Ik zie er al tegenop om op te staan 's morgens. Mezelf aankleden, de kinderen aankleden, ontbijten, de kinderen naar school brengen. Als ik

dan thuiskom, plof ik neer op de bank. Ik staar een beetje voor me uit. Of ik zit te huilen." Ze vertelt dat ze zich een waardeloos mens voelt. Een slechte moeder, die alleen maar boos en geïrriteerd reageert. Een ongezellige echtgenote, die niet vooruit te branden is en geen behoefte meer heeft aan intimiteit en seksualiteit. Die alleen maar moe is en piekert. En die deze week weer de gedachte heeft gehad dat haar leven geen zin meer heeft.

Astrid (36) lijdt aan een depressie, net als zo'n 550.000 andere Nederlanders op dit moment. Bijna 20 procent van de volwassenen (18-64 jaar) krijgt ooit in het leven te maken met een depressie.

Kenmerken van een depressie

Emoties, zoals blijdschap of somberheid, zijn normaal en horen bij het leven. Als een somber gevoel wat langer aanblijft, hoor je mensen zeggen dat ze in 'een dip' zitten. Meestal verdwijnt deze somberheid vanzelf, na een paar uur of na een paar dagen. Bij een depressie is dit anders. Alleen negatieve gevoelens zijn nog aanwezig: intens en onophoudelijk. Net als bij Astrid. Of je voelt vrijwel niets meer. Het leven is uitzichtloos en zinloos. Alle hoop is weg. Als je erg depressief bent, kun je veel aan de dood denken. Daar kun je van schrikken. Toch horen deze gedachten bij een depressie. Vaak vinden mensen het moeilijk hierover te praten; begrijpelijk! Tegelijkertijd is het heel belangrijk om hier juist wel over te praten.

Oorzaken van een depressie

Door de behandelgesprekken kreeg Astrid steeds meer zicht op de oorzaken van haar depressie. Zij was van jongs af aan gewend om heel zelfstandig te zijn. Haar vader was veel aan het werk en haar moeder had haar handen vol aan het gezin. Astrid was de oudste en droeg veel verantwoordelijkheid. Dit heeft haar geleerd om niet om hulp te vragen, wat zij ook toepaste toen zij zelf een miskraam kreeg drie jaar geleden. 'Niet stilstaan, maar doorgaan' was haar strategie. Dit heeft lang gewerkt, maar werkt nu niet meer. Ook bleek erfelijkheid een factor: depressies kwamen in Astrids familie vaker voor.

Naast een combinatie van persoonlijke eigenschappen, lichamelijke oorzaken of gebeurtenissen die je in het leven meemaakt, zie ik in de huidige maatschappij ook een oorzaak voor depressies terug: de voortdurende zoektocht naar geluk. De norm is gelukkig zijn en het recht hebben om geen lijden mee te maken. Het leven is niet maakbaar. Als christenen weten we dat de zingeving van het leven niet in onszelf ligt, maar ik denk dat de kans op meebuigen met wat in de maatschappij de standaard is groter is dan we vaak denken en doorhebben.

Depressie en geloof

Astrids depressie beïnvloedde ook haar geloofsleven. Zij pikte alleen de negatieve dingen uit een preek of Bijbelstudie op, wat haar schuldgevoel vergrootte, en ervoer weinig meer van God in haar leven. Tijdens de preek of het bidden was haar concentratie verminderd. Dit leidde bij haar tot onzekerheid en twijfel. Zoals een depressie een schaduw over het leven van alledag heen legt, doet een depressie dat ook op het geloofsleven en leidt dit vaak tot geloofscrisis.

Wat te doen wanneer een depressie jou of een naaste treft? Astrid is haar depressie te boven gekomen. Voor Astrid was het belangrijk dat zij leerde stilstaan: haar gevoel serieus nemen en hierover praten. Niet alleen in behandelgesprekken, maar ook met haar man en vriendinnen. Zo leerde zij stilstaan bij de (impact van de) miskraam. Zij maakte hierbij een gedenkboek. Ook kreeg zij door de behandeling zicht op de verdere oorzaken van haar depressie en werd zij zich (meer) bewust van haar gedachtewereld. Het aanbrengen van een dagelijkse structuur en wandelen hielpen haar ook om de depressie te boven te komen.

Astrids man werd ook bij de therapie betrokken. Hij vond het lastig om met Astrids somberheid om te gaan. Het hielp hem om te weten dat luisteren genoeg was.

Hulp nodig?

Herken jij je in het verhaal van Astrid? Neem jezelf serieus, praat erover en zoek hulp!

Evelyn Sinke-Provily
Psycholoog bij Stichting De Vluchtheuvel

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email: webwinkel@evangelischcentrum.be

Telefoon (0032)92230560

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting **Bewaar het Pand**.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,

Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978

E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116

E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 27,50,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 30,- per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Contactadres Canada:

D. Kleinjan Tel. 905-627-8556 mail: bewaarhetpand@hotmail.com

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk

1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. vrijdag 31 mei 2019. Kopij graag binnen donderdag 16 mei 2019.

Ontmoetingsdag

We mogen terugzien op een goede ontmoetingsdag in Werkendam. Uit alle delen van het land waren er gekomen: bijvoorbeeld uit Damwoude, Urk, Barendrecht en Zaamslag. Het is verblijvend dat er meer bezoekers aanwezig waren dan vorige jaren. Maar het belangrijkste is dat het Woord mocht spreken en weerklank mocht vinden in het hart. Ook de onderlinge ontmoeting en het gesprek met elkaar mochten er zijn. Al enkele jaren wordt er gesproken over een thema dat vanuit verschillende Schriftgedeelten wordt belicht. Deze keer ging het over het vreemdelingschap. De Heere geve voor het eerst of opnieuw de beleving van het vreemdelingschap. De Heere ontferme Zich over onze kerken waar veel verontrustende ontwikkelingen worden waargenomen. Dat Gods Woord en het belijden der Kerk tot tot richtsnoer mogen zijn, persoonlijk in de gemeenten en ook op de komende Generale Synode van onze kerken.

Bezorging en verschijningsdatum

Met ingang van het vorige nummer van Bewaar het Pand vindt de bezorging plaats via RD distributie en de verschijningsdatum is dan verschoven naar de donderdag.

Ambtsdragersconferentie

D.V. Zaterdag 15 juni zal er 's morgens weer een ambtsdragersconferentie gehouden worden. Prof. A. Baars zal op verzoek van het bestuur van 'Bewaar het Pand', gezien de kerkelijke ontwikkelingen, over een ander onderwerp spreken: **"Is de rek uit ons kerkverband?"** Enkele opmerkingen over de invloed van het congregationalisme in de kerk van nu. Congregationalisme of independentisme betekent dat de plaatselijke kerk geheel onafhankelijk is van een kerkverband en zelf in feite haar koers kan bepalen. In de lezing van prof. Baars zal aan de orde komen: Wat is congregationalisme en hoe is het ontstaan? Waarom kozen reformatie en afscheiding niet voor het congregationalistisch model? Waarde en betekenis van het kerkverband. De verbindende kracht van de kerkelijke belijdenis en synodale afspraken.

Deze bijeenkomst zal gehouden worden in het kerkgebouw van de Chr. Geref. Bethel Kerk te Sliedrecht. Aanvang 10 uur, sluiting 12.30 uur. Er zal een broodje aangeboden worden aan hen die van ver komen.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden). Tel. 0341- 565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email: webwinkel@evangelischcentrum.be

Telefoon (0032)92230560

VAN STAVEREN

begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

HARKES

Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begrafenissen

0172 - 21 21 22

De Verrassing
Bungalowpark

**Al 60 jaar
verrassend op Texel!**

Welkom terug op ons park!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

Al 25 jaar werkzaam in China!

1993 - 2018

TOEN

NU

Juist nu is uw steun aan voorgangers meer dan nodig.

Stort uw jubileumgift op:

NL 02 INGB 0000 320 666 t.n.v. Stichting China

Postbus 1150 | 3900 BD Veenendaal

Kom over en help

Helpt u Victoria?

Doneer nu op

komoverenhelp.nl/gewoonsamen

Gewoon samen

Begrafenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen

Hardinxveld-Giessendam
0184 - 61 11 54

Dordrecht e.o.
078 - 641 27 40

Waardeburch
0418 - 65 20 39

H. de Jongh

D.D.E. Meliester

M.K. Ligthart

A.J. van Lieburg

Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.

www.begrafenisondernemingdejongh.nl